

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2—, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petič vrsta 4— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Dr. Korošec se je obvezal prestopiti z SLS v radikalno stranko

Nedemantirana izjava ministra dr. Kujundžića — Klerikalna propaganda v inozemstvu — Razburjenje med demokrati radi dr. Koroščeve nelojalnosti — Davidovičevci groze s konsekvencami

— Beograd, 25. okt. V Davidovičevih krogih je zadnje dni zavladalo veliko nezadovoljstvo proti dr. Korošču, ki ga vedno bolj dolžijo nelojalnosti. Zelo mučen vtis je zlasti napravil govor ministra pošt dr. Kujundžića v Glamoču, kjer je dr. Kujundžić posebno poudarjal važnost blejskega pakta za ohranjanje političnega prvenstva radikalne stranke. Minister Kujundžić je povedal, da so se klerikalci obvezali na zahtevo prestopiti v radikalno stranko ter je doslovno rekel: »Po blejskem paktu se je Slov. ljudska stranka

obvezala, da po potrebi prestopi (predje) v Radikalno stranko, kar je najboljši dokaz, da radikalna stranka nima konfesionalnega značaja.»

Davidovičevci so dva dni čakali, da bo dr. Korošec demantiral to izjavo ministra Kujundžića, toda akoravno je izjava padla že 20. t. m. ter je bila objavljena v »Vremenu«, je ni nikdo demantiral in je torej smatrati, da je točna.

Davidovičevci so tudi izvedeli, da izdajajo klerikalci neke vrste strankarsko-politični bulletin v francoskem jeziku, kjer razpravljajo o rešitvi današnjega državnega problema brez udeležbe demokratov. Danes se je Davidovičevcem posrečilo dobiti v roko eno številko tega »Bulletin yougoslave«, ki izhaja pod uredništvom nekega ožjega prijatelja dr. Korošca v Ljubljani, in kjer je rečeno, da je hrvatski problem pri srcu kralju, radikalom in klerikalcem, ki ga bodo tudi rešili.

Vsi ti pojavi razburjajo demokrate, ki bodo o tem razpravljali tudi na seji svojega glavnega odbora.

V „obznani“ iščejo rešitve

Režimovci se zanašajo samo še na zakon o zaščiti države. — Sistematična gona proti KDK. — Zaplemba »Vremena« in »Politike« radi Pribečevičeve izjave.

— Beograd, 25. oktobra. Kakor se izve iz vladnih krogov, je ministrski svet na svoji zadnji seji razpravljal o represivnih merah, ki jih namerava izvajati vlada proti KDK. Glede tega pa je prišlo do ostrih konfliktov med poedinimi ministri, ker ne soglašajo vsi z namero dr. Korošca, ki hoče uporabiti proti KDK zakon o zaščiti države češ, da ruje KDK proti državi in da stremi z nelegalnimi sredstvi po spremembi notranje državne ureditve. V utemeljevanju svojega predloga skuša vlada odnoso in krogi, ki se zavzemajo za oster nastop proti KDK dokazovati, da je krenila KDK v republikansko smer ter da išče v inozemstvu podpore za doseg svojih ciljev.

Dočim pa so nekateri ministri, med njimi v glavnem demokrati in del radikalov z dr. Korošcem za to, da se takoj najodločnejše nastopi proti KDK, se drugi del vlade temu protivi naglašajoč, da bi to položaj v državi še bolj poslabšalo in omogočilo vsako akcijo za sporazum med Beogradom in Zagrebom. Seja vlade je končala brez rezultata, ker ni prišlo do nikakega konkretnega sklepa.

Kljub temu pa je opaziti, da je začelo notranje ministrstvo izvajati pritisk in na veliko pleniti opozicijske liste ter preganjati njih urednike. Tako

je bil pred par dnevi aretiran urednik »Narodnega Vala«, dočim zaplemba zagrebških listov niso nič nenavadnega. Značilno pa je, da vlada sistematično onemogoča KDK obrambo pred očitki in podtikavanji režima s tem, da plenijo izjave poedinih opozicijskih politikov. Tako sta bila danes zaplenjena tudi beogradska »Politika« in »Vreme«, ker sta objavila izjavo Svetozarja Pribečevića, v kateri zavrača podtikavanje režimovcev o republikanizmu KDK.

Istočasno pa so režimski listi pričeli sistematično kampanjo, ki ji stojijo na čelu glasilo ministrskega predsednika dr. Korošca, ljubljanski »Slovenec«. Očitno hočejo režimovci sistematično pripraviti teren za nastop proti KDK.

Tako si je »Slovenec« med drugim izmislil, da organizira KDK svojo posebno armado, s katero hoče baje ustrahovati vse svoje nasprotnike. Poleg tega si prizadeva dokazovati njene zveze s framacijami in prikazati dr. Trumbićevo privatno potovanje v inozemstvo za veleizdajniški akt, proti kateremu bo treba organizirati vso avtoriteto države. Zdi se, da bi nekemu bili zelo dobrodošli nemiri, da bi odvrnili pozornost od nesposobnosti in pogubnosti sedanjega režima.

Prečanski dijaki ne smejo dobiti podpore

Računska kontrola odklanja vizum za podpore vojvodinskim dijakom. — Hegemonistični režim ubija zadnje ostanke idealizma.

— Zagreb, 25. oktobra. V Beogradu so vojvodinski dijaki osnovali svojo vojvodinsko akademsko menzo, ki vzdržuje vsako leto okoli 15 siromašnih dijakov iz Srema, Banata in Baranje. Na njihovo prošnjo je sremski oblastni odbor v Vukovaru dovolil 6000 Din podpore. Oblastna kontrola v Vukovaru pa je odredila svoj vizum za ta sklep in je oblastni kontrolor srbijanez predsedniku vojvodinske akademске menze ob priliki njegovega posredovanja odgovoril, da ne da vizuma samo zaradi tega, ker gre za vojvodinsko akademsko menzo. V svojem poročilu o tej pikantnosti piše dijak St. V. Radović v novosadski radikalni

»Zastavi« od 23. t. m. pod naslovom: »Kako se ustvarja prečanska fronta naslednje:

Ta žalostni dogodek je napravil najmučnejši vtis na vojvodinsko akademsko mladino. Taki porazni in napačni pojmi bratov srbijancev, ki zavzemajo tako odgovorne položaje, v naši Vojvodini odstranjajo še ono najtežje ozračje idealizma in ljubavi, ki se še more najti v mladih generacijah iz Vojvodine. Vojvodinski dijaki niso nikdar identifikirali Srbije s takimi napravami Vojvodini neprijateljsko razpoloženimi srbijanci, toda čimdalje bolj jim postaja nemogoče braniti take izpade.

Posvetovanja demokratov

— Beograd, 24. oktobra. Danes dopoldne se je vršila v kabinetu znanega ministra konferenca vodstva demokratske stranke. Konferenci je predsedoval Ljuba Davidović, udeležili pa so se je poleg demokratskih ministrov tudi vsi uglednejši prvaki demokratskega poslanskega kluba, kakor Ribar, Kumandri, Sečurov, Timotijević, Pečić in drugi. Po seji je Davidović izjavil, da so na konferenci razpravljali o referatih na skupni seji širšega glavnega odbora, poslanskega kluba in centralnih odborov za Beograd in Zagreb. Notranje-politični referat bo podal Ljuba Davidović, zunanje-političnega pa dr. Marinković. Nato se bo vršila obširna diskusija o politični situaciji. Po končanih

razpravah bodo demokrati zahtevali sklicanje seje ministrskega sveta, da tudi ministrski svet zavzame svoje stališče glede političnega položaja in da se na ta način preseka sedanja situacija.

Društvo narodov za intelektualce

Zeneva, 24. oktobra (ri.) Mednarodna komisija za intelektualno delo je pod predsedstvom italijanskega delegata de Michelisa odobrila celo vrsto važnih resolucij glede novinarskih pogodb in brezposelnosti intelektualcev.

Gospodarski odbor Društva narodov

Zeneva, 24. oktobra (ri.) Tu se je sestal gospodarski odbor Društva narodov, ki je pričel z razpravo o politično trgovskih vprašanjih in o znižanju carin, posebno na premost.

Savčić nadaljuje svojo akcijo

— Beograd, 25. oktobra. Danes opoldne se je vrnil v Beograd gosp. Miloš Savčić, čigar akcija za pomirjenje med Beogradom in Zagrebom je vzbujala zadnje dni vsestransko pozornost. G. Savčić se je mudil včeraj v Topoli, kjer je bil sprejet v avdijenco pri kralju. Pričakuje se, da se bo danes popoldne sestal z Aco Stanojevičem, ki mu je obljubil, da mu bo danes dal definitivni odgovor o stališču radikalne stranke. Govori se, da bo Aca Stanojevič nato odpotoval v Zagreb in skušal pridobiti tudi KDK za to, da bi glede na kritičen finančni položaj države prišla zaenkrat na krmilo vlada gospodarskih strokovnjakov, ki naj bi obenem pripravila teren za nove volitve.

Kongres srbskih zemljoradniških zadrug

— Beograd, 24. oktobra. Glavni savez srbskih zemljoradniških zadrug priredi 10. in 11. novembra svoj kongres. Za kongres je minister prometa odobril polovično ceno, a minister prosvete pa je dovolil dopust vsem učiteljem, ki bi hoteli prisostvovati temu kongresu.

Anglikanski škof v Beogradu

— Beograd, 25. oktobra. Semkaj je prišel anglikanski škof dr. Hiks. Visoki cerkveni dostojanstvenik bo v imenu anglikanske cerkve stopil v stike s pravoslavniimi cerkvenimi ustanovami v naši državi radi proučevanja cerkvenega in verskega zblizanja med jugoslovensko cerkvijo in anglikansko cerkvijo na Angleškem.

Trgovinska pogajanja s Francijo

— Pariz, 25. oktobra. Včeraj so v trgovinskem ministrstvu pričela pogajanja med jugoslovensko in francosko delegacijo za sklenitev trgovinske pogodbe.

«Zeppelin» poseti Chicago

— Newyork, 25. oktobra. Zrakoplov »Zeppelin« bo danes zvečer ob 6. srednjeevropskega časa krenil iz Lakehursta k poletu nad srednjim zapadom ter bo pri tej priliki posetil tudi Chicago.

Nemški instruktorji v kitajski armadi

— London, 25. oktobra. »Times« poroča iz Šanghaja, da je dospel tjakaj nemški polkovnik Bauer, član nemškega generalnega štaba in ožji sotrduinik generala Ludendorffa, ki bo reorganiziral kitajsko armado. Skupno z njim so prišli tudi štirje drugi bivši nemški oficirji.

Princ Nikolaj se poroči z italijansko princezino

Bukarešta, 24. oktobra. g. »Cuventul« poroča, da se v dvornih krogih govori o skorajšnji poroki prestolonaslednika Nikolaja z neko princezino vladajoče kraljevske hiše. Pravijo, da gre za italijansko princezino.

Romunija in Vatikan

Bukarešta, 24. oktobra. g. Po časopisnih vestih bo dogovor med romunsko vlado in Vatikanom spremenjen. Romunski parlament naj bi ratificiral besedilo konvencije z Vatikanom. Vsa sporna vprašanja so bila rešena ob priliki poseta vatikanskega zastopnika msgr. Dolcija v Bukarešti.

Smrt kardinala

Rim, 24. okt. s. Kardinal De Lai je umrl.

Cvetke iz državnega gospodarstva in uprave

Kako dr. Korošček režim »sanira« državno gospodarstvo in upravo. — Druge komisije. — Nepotrebna blamaža. — »Strokovnjaki« v ministrstvih.

• Beograd, 25. oktobra. Te dni je odpotovala v Malo Azijo osemčlanska komisija uprave državnih monopolov, da nakupi turškega tobaka. Člani komisije dobivajo dnevno po 1500 Din. Nekateri so že pred odhodom dvignili predhujne po 30.000 do 60.000 Din na račun svojih dnevnih, kar dokazuje, da nameravajo precej časa ostati »na komisiji«. V komisiji so razni protežiji, ki imajo že nekak monopol na to, da se zabavajo na državne stroške v inozemstvu.

Poslovanje državne monopolne uprave je bilo že čisto predmet ostrin in upravičenih kritik. To dokazuje tudi dejstvo, da letos ne bomo imeli niti tobaka za domačo porabo, ker je bila žetev slaba, sajenje tobaka pa so omejili na minimum in ga zlasti zabranili v Bosni in Hercegovini, deloma iz partizanskih razlogov, da bi lahko pritiskali na volilce. Dočim se je pri sajenju tobaka avtoriziralo južno Srbijo, so se izdale za Bosno najstrožje določbe, tako da je bil marsikdo mrtvačeje uničen. Za južno Srbijo je bilo dovoljenih 1 milijard sadik, posadili pa so jih komaj 400 milijonov, v Hercegovini pa je bilo dovoljeno samo 100 milijonov, dasi bi jih z »ahkoto« obdelali 200 milijonov. Položaj je sedaj tak, da monopolna uprava ne bo mogla izvršiti dobav, sklenjenih s Češkoslovako, Madžarsko in Poljsko, niti kriti domače potrebe. Zato morajo sedaj drage komisije nakopovati še dražji tobak v inozemstvu!

— Beograd, 25. oktobra. Iz statistike, ki jo je objavila monopolna uprava, je razvidno, da monopolski dohodki rapidno nazadujejo. V prvih osmih mesecih letošnje leta so vrgli skupno 990 milijonov, dočim je v proračunu predvidenih 998 milijonov. Nazadovanje izkazujejo skoro vsi monopolni predmeti, kakor sol, petrolej, žgjalice, saharin itd. Pri soli znaša deficit 19,5 milijona Din, pri petroleju 31,5 milijona Din, pri žgjalnicah pa 9 milijonov Din.

— Beograd, 25. oktobra. Zemljoradničke »Novosti« razpravljajo o finančnem položaju države in naglašajo, da grozi resna nevarnost, da bodo državni uradniki prihodnji mesec ostali popolnoma brez plač, ker so vse državne blagajne prazne. Proračunski krediti so že davno izčrpani, dasi-ravno manjka do konca proračunskega leta še pet mesecev. Praznih blagajn tudi ne

more napolniti prisilno in brutalno iztirjevanje davkov, ki ga je uvedel Korošček režim zadnje mesece. Iz te nevdružne situacije, končujejo »Novosti«, je edini izhod nova vlada, ki bo sposobna povesti državo iz sedanjega kaosa.

— Dunaj, 25. oktobra. Poslaništvo in naša trgovinska delegacija na Dunaju pred veliko blamažo, ki bo zopet silno škodovala našemu kreditu v inozemstvu. Naša država je sodelovala na takozvani pomorski razstavi, ki je bila organizirana v svrhu propagande našega tuiskega prometa. Če tudi je bil jugoslovanski oddelek organiziran skrajno pomanjkljivo in niti z daleka ni dosegel svojega namena, tako da smo se pred inozemstvom blamirali, ima ta razstava sedaj še hušje posledice. Beograjski delegati, ki so imeli aranžirati to razstavo, so naročili razstaveni prostor in ga dali urediti raznim obrtnikom. Račun za to znaša okrog 40.000 Din. Po razstavi so beograjski delegati odpotovali ne da bi se brili, kdo bo račun poravnal. Tako ta račun še do danes ni plačan. Trgovci in obrtniki so se obračali na poslaništvo, ki jih je mirilo z obljubami. Ker pa denarja le ni bilo od nikoder, je prišlo pred poslaništvom do ne-ljubih incidentov. Med upniki, ki zama-čajo na denar, je tudi neki fotograf, ki je vsled tega prišel v take težkoče, da je ogrožena vsa njegova eksistenca. Na ne-prestane intervencije poslaništva so iz Beograda že pred enim mesecem sporočili, da je za kritje razstavnih stroškov odobren kredit v znesku 100.000 Din, toda denarja še do danes niso izplačali. Upniki so se naveličali večnega čakanja in so sedaj vložili tožbo proti državi, poslaništvu in trgovinski delegaciji.

— Beograd, 25. oktobra. V »Službenih novinah« za prometne ustanove se nahaja v številki z dne 15. oktobra ukaz, s katerim so postavljeni sledeči »strokovnjaki«:

V direkciji za gradbo novih železnice ne-ki inženjer, bivši uradnik ministrstva za narodno zdravje in še neki upokojenec, bivši ravnatelj katastra. V generalni direkciji za šefa oddelka za konstrukcije in-spektor ministrstva socijalne politike. V beogradski direkciji, v splošnem oddeljenju za uradnika neki uradnik ministrstva poljedelstva in vode.

Iz ljubljanske kronike

Ljubljana, 25. oktobra. Sinoči med 18. in 19. je izbruhnil požar na Kralja Petra trgu v III. nadstropju hiše primarija dr. Pogačnika. Goreti je začelo v dimniku, a ogenj se je razširil tudi na podstrešje. Kmalu je bilo podstrešje v dimu. Na pomoč so bili pozvani gasilci, ki so takoj prišli na kraj požara. Gašenje je bilo zelo otežkočeno, gasilci so morali razbiti strop. Ogenj je povzročil precejšnjo škodo, uničena je kuhinja nadstvetnika g. Vidica. — Na policiji je prijavljeno, da znaša škoda okoli 10.000 Din.

V ponedeljek 22. tm. se je pojavil pri Rudolfo Velepču na Jernejevi cesti št. 25, delavec, ki se je izdal za Martina Ribiča. Imel je pri sebi skoro nov avtomagnet tipa »Bosch 12055« in ga je ponudil Velepču za 350 Din. Velepču se je kupčija zdela sumljiva, vendar je magnet kupil, dal pa je delavcu samo 10 Din na račun, češ, da dobi ostali denar čim prej prinesel potrdilo, da je magnet njegova last. Ribič je hitel zatrije-vati, da je magnet njegov. Ker se Velepči ni dal prepričati, je končno nezadovoljen odšel, češ da bo že prinesel potrdilo.

Toda nazaj ga ni bilo. Zato je trgovec prijavil zadevo policiji, ki je dozdnevne-ga Ribiča izsledila. Mož se piše v resnici Martin Ribič, rekel pa je, da je magnet prodal po naročilu nekoga drugega, ki ga po imenu ne pozna. Policija je Ribiča, ki je star grešnik, izročila sodišču. Magnet je bil vreden 2500 Din.

Iz Ljubljane je pobegnil neki Vinko Jovan, policija pa ne ve, zakaj je odšel od doma.

Tatovi so pridno na delu. Včeraj je bilo zopet zabeleženih več manjših tatvin. Tatovi krađejo vse, kar jim pride pod roke. Včeraj je bil krađen 75-letni mestni re-vež Josip Cvetrznik. Mož je imel na Sv. Petra cesti pred gostilno »Kaplan« opravke na takozvanem »krompirjevem trgu«. Pred gostilno je v naglici pustil ležati več vreč ter svojo listnico, v kateri je bilo 200 Din. Listnica je pa izgnila z denarjem in raznimi zdravniškimi recepti vred. — Hlapcu Ivanu Omeju, stanujočemu v Zgornji Šiški pri posestniku Susteršiču je te dni nekdo odnesel par čevljev in svetlorjav telovnik. Omejc ima 300 D'n škode. Tarkino je baje izvršil neki delavec, ki je bil tam

v službi. — Zidaru Janezu Hočevanju je nekdo v Knafljevi ulici iz suknjica ukradel 50 Din. — Užitkarju Janezu Žitniku, stanujočemu na Izanski cesti 43, je odnesel delavec Ivan Lužar, ki je bil pri njem zaposlen in je tudi tam stanoval, 100 Din vredne hlače, izvalil pa mu je tudi 130 Din gotovine. —

Nedavno smo poročali o izgubljenki Mariji K., ki je kljub svoji mladosti — stara je šele 16 let — popolnoma pokvarjena. Zdi se, da za Maričko ni nobenega leka več. Pošte-no delo ji smrdi, nobena kazen je ne izpa-metuje. V torek so imeli na policiji zopet opravka z njo. Ob 1. zjutraj je našel namreč Maričko službujoči stražnik na Resljevi ce-si. Ležala je v blatu in glasno smrčala...

Stražnik je dekle zbudil iz slakkega sna in jo hotel odvesti na policijo. Toda naletel je slabo. Marička se mu je namreč postavila po robu, junaško se je zakadila vanj in izli-la nanj golodo psokv. Stražnik je imel precej opraviti, predno je razborito dekle pripeljal na kriminalni urad. Vso pot je Marička tako kričala, kakor bi jo drli na meh. Mimo-idoči so začudeno sprasevali, za kaj gre. Ma-rička je prenočevala na policiji kjer je v zaporih še nekaj časa besnela, a danes do-poldne je morala pred dežurnega.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0-22.88, Berlin 13.555-13.585 (13.57), Bruselj 0-7.914, Budimpešta 0-9.928, Curih 1094.1-1097.1 (1095.6), Dunaj 7.9904-8.0204 (8.0054), London 275.83-276.63 (276.23), Newyork 56.85 do 57.05 (56.95), Pariz 221.25-223.25 (222.25), Praga 168.37-169.17 (168.77), Trst 297.1 do 299.1 (298.1).

Efeti: Celjska 158-0, Ljublj. kreditna 128-0, Prastediona 920-0, Kreditni zavod 175-0, Vevvče 110-0, Ruše 260-280, Kranjska industrijska 285-0, Stabna 56-0.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Dunaj 800.54, Berlin 13.57, Budimpešta 9.929, Milan 298.10, London 276.23, Newyork 56.95, Pariz 222.25, Praga 168.77, Curih 1095.6.

INOZEMSKA BORZE.
Curih: Beograd 9.1275, London 25.235, Newyork 519.65, Pariz 20.30, Milan 27.22, Berlin 123.82, Praga 15.40, Budimpešta 90.50, Dunaj 73.07.

Pribečević o zakonu za zaščito države in odnosih z Rusijo

V naši državi ni nevarnosti boljševizma. — Za ukinjenje zakona o zaščiti države. — Jugoslavija edina država brez zvez z Rusijo.

Beogradska »Politika« je objavila te dni izjavo svetovnega pribečevića o znanosti politiki Jugoslavije. Objavljamo iz te izjave naslednje zanimive odstavke:

Tudi jaz se strinjam z onimi, ki so dejali g. Merežkovskemu, da naj državi ne preti nobena nevarnost od boljševizma. Boljševizem se je pri nas razvil l. 1919, 1920 in 1921 kakor hudournik, ki se je hitro izgubil. Naravno, ako bi komunizem zmagal na zapadu, potem bi tudi nas odnesli valovi, toda v tem slučaju bi nam prav nič ne pomagal zakon o zaščiti države. Mislim, da je treba o tem vprašanju odkrito in svobodno govoriti. Tudi jaz smatram, da bi bilo mnogo manj škodljivo za državo, da bi komunisti razvijali svoje teorije s tribune Narodne skupščine, nego da podzemno rujejo v družabnih gibanjih. Zakon o zaščiti države je postal danes odložen, osvojen vsemu narodu, ker ga upravne oblasti tako zlorabljajo in z njim tako šikanirajo, da je to svobodnim ljudem nemogoče prenašati. Moram ponovno opozoriti na to, ker se hoče polatičiti v našem tisku, da je sedanji predsednik vlade in notranji minister l. 1923 vložil formalni predlog v Narodni skupščini, naj se razveljavi zakon o zaščiti države.

Mi smo danes edina država v Evropi, ki nima nobenih zvez z Rusijo. Nekatere države imajo urejene diplomatske odnose z Rusijo, kot n. pr. velika zapadna Francoska demokracija. G. Poincaré-a gotovo ne bo nihče dožil, da je prijatelj boljševikov, pa je vendar smatral za potrebno vzdrževati diplomatske odnose z Rusijo. Češkoslovaška republika, s katero smo v zvezi Male antante, ima istotako urejene odnose z Rusijo. Nekatere druge države, ki nimajo urejenih diplomatskih odnosov z Rusijo, imajo vsaj opazovalne točke v Rusiji. Veže jih torej z Rusijo neka, čeprav tenka nit. Toda zveza je vendar tu. Mi smo edina država v Evropi, ki nima absolutno nobenih zvez z Rusijo. To se opravičuje s hvaležnostjo, ki jo dolgujemo Rusiji, kakor da bi ruski narod ne bil več in kakor da režimi niso začeli. Mislim, da se ruskemu narodu ne more napraviti večja žalitev, ako se spravlja o odnosih napram njemu v zvezo z režimom, ki je nad njim. S

tako politiko ne bomo doprineali niti trohice k izpraznitvi režima v Rusiji. Svobodnim Rusom, ki hočejo režim svobodne volje naroda, je potrebna samo duhovna intervencija prosvetljenega človeštva in ne aktivna pomoč z oboroženo intervencijo ali pasivna pomoč z bojkotom Rusije. Navaja se kot razlog proti obnovi odnosov z Rusijo, da bi v slučaju obnove samo očitali komunistično agitacijo v državi. Ako ta predlog ne velja v Poljski, Češkoslovaški, Avstriji, Nemčiji in v drugih državah, tudi v Jugoslaviji ne more veljati.

In kako naj vodimo svetovno politiko ali kakorkoli sodelujemo v tej politiki, ako se s kitajskim zidom omejujemo od vsega sveta, ki predstavlja Rusijo?

Rusija je s stališča svetovne politike več nego cel kontinent. In mi ne moremo imeti s tem velikim svetom nobenih zvez niti odnosov, kakor da bi ta svet ne bil v naši neposredni bližini in kakor da bi nas ne mogel v gotovem času pritisniti z vso svojo močjo, ki je nelzerna!

Narod, ki ima vedno zdrav nagon, čuti, da v svetovni politiki nimamo pomoči Rusije. Čuti, da bi Italija in vsaka druga država bila nam manj agresivna, ako bi za nami stala Rusija. Narod sicer ve, da Rusija v sedanjem trenutku nima odočljive besede, kakor je bilo v preteklosti. Toda naš narod veruje v bodočnost Rusije in v njeno moč v sedanji dobi svetovne zgodovine. Zato v svoji duši ne odobrava politike, ki prav nič ne upošteva ruskega naroda.

Naša podpora ruskim beguncem ne more prav nič ovirati naših odnosov z Rusijo. Begunci so neznaten fragment naroda in mi zaradi beguncem ne moremo prekiniti z velikim bratskim narodom. Ponavljam, da je sploh pustolovski postavljati vprašanje, ali naj priznamo ali ne priznamo sedanjo Rusijo. Naše nepriznanje nima absolutno nobenega vpliva na usodo režima v Rusiji. Ako bi mi s svojim nepriznanjem vrgli režim in ustvarili neko drugo stanje v Rusiji, potem bi se to dalo razumeti, tako pa je to samo smešna politika.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Velik vlom v Zagrebu. — Podrobnosti o velikem požaru v Zagrebu. — Pustolovec Birinji pod ključem. — Težka avtomobilska nesreča.

Predsmočnijski so neznani vlomilci navrtali veliko jekleno blagajno Trgovsko - prometne družbe v Zagrebu in odnesli iz nje 55 tisoč Din. Vlomilci so šli na delo njabrž proti jutru. Prišli o od Rokavca na dvorišče hiše št. 48 na lici in so najprvo poskusili vdreti v poslovne prostore, ki so v prvem nadstropju. To se jim pa menda ni zdelo prikladno in zato so vdrli na glavno stopnišče iz ulice. Odpiranje vrat je šlo hitro od rok. Vlomilci so dobro poznali prostore, kajti krenili so naravnost k blagajni. Pri vlamu v jekleno blagajno so se posluževali iste metode, kakor nedavno vlomilci v blagajno tovarne klobukov Geresdorfer. V zadnjo steno blagajne so izvrtali luknjo in jo potem razširili s posebnimi pripravami. Tako so prišli do dveh predalov v blagajni. V enem je bilo 55 tisoč Din. v drugem pa razni papirji. Vlomilci so pobrali denar, papirje so pa pustili. Po končanem delu so nemoteno pobegnili proti Rakovcu. Sodi se, da je bilo vlomilcev več. V poslopiju ni nihče slišal ropota. V prvem nadstropju ne stanuje nihče, v drugem ima pa svoje stanovanje ravnatelj Trgovsko - prometne družbe. Ta je prišel okoli 2. ure s soprogom domov in ni čul nič sumljivega. Sluga zavoda stanuje v tretjem nadstropju. Izjavil je, da sta z ženo šlišla proti jutru sumljivo lajanje psov na sosednem dvorišču. Vlom je opazil prvi sluga, ki je prišel zjutraj pospravljat pisarne. Obvestil je takoj policijo, ki meni, da gre za nevarno vlomsko tolpo, ki je v zadnjem času že opetovano vlomila v blagajne. Zanimivo je, da je bilo isto noč v blagajni Udruga narodnih železničarjev, ki se nahaja v drugem nadstropju, 100.000 Din. Vlomilci so obiskali zgradbo Trgovsko - prometne družbe že pred dvema mesecema. Tedaj se je neke noči sluga zavoda zbudil. Čul je, da je nekdo vrgel vrv na posodo. Sum je prihajal iz blagajniških prostorov, zato je sluga skočil k oknu in opazil nekega moškega, ki se je plazil ob zidu v prvo nadstropje. Sluga je tekel v prvo nadstropje in zagledal na dvorišču št. tri moške, ki so bežali v smeri proti Rakovcu. Ista vlomilska tolpa je ponovno poskusila svojo srečo in to pot ji je uspelo odnesti lep len. Policija je mobilizirala ves svoj aparat in je drznim vlomilcem že na sledu.

Predsmočnijski je plat zvona alarmiral zagrebške gasilce, da gori neka hiša v sredi mesta. Za nadškofovimi dvorcem se je nebo rdečilo od plamenov, ki so švigali iz strehe hiše št. 21 v Vlaški ulici. Ta hiša je last bratov Aleksander. Je že stara in masivna. Okoli nje so pa manjše hiše, ki služijo večinoma za skladišča. Požar je nastal ob dveh ponoči. Stanovalce je prebudila nenavadna svetloba plamenov iz

skladišča na dvorišču, v katerem so bile velike množice harv, laka, firme-ža in drugega gorljivega blaga. Gasilci so takoj stopili v akcijo in so skušali požar omejiti. Toda ogenj se je hitro širil in kmalu je gorela streha sosednega skladišča in strehe hiš, ki tvorijo s skladiščem četverokotnik. Požar se je širil tako bliskovito, da je bilo reševanje blaga in pohištva nemogoče. Med stanovalci je nastala velika panika. Gasilci so rešili le mali del pohištva, pa še to je ali polomljeno ali so ga pa pozneje pokradli. Na dvorišču so bili naloženi sodi olja, bencina in petroleja in obstojala je nevarnost, da eksplozirajo. Eksplozija bi bila katastrofalna. Zato so gasilci napeli vse moči, da so sode pravočasno odstranili z dvorišča. Kmalu se je zrušila streha enonadstropne hiše. Plameni so švigali še z večjo silo in panika se je povečala. Ko se je streha zrušila, sta bila ranjena dva gasilca in sicer znanj zagrebški veteran Mirko Kolarič in gasilec Mijo Andrašević. Razen obeh gasilcev je težje ranjen tudi soboski-karski pomočnik Vilko Majcen, ki je reševal pohištvo. Dobil je težke opekline po rokah. Po velikih naporih se je gasilec posrečilo, da so požar ob šestih zjutraj pogasili. Šele tedaj je bilo videti katastrofalne posledice požara. Streha hiše je popolnoma uničena. Prvo nadstropje sicer ni zgorelo, pač pa je stanovanje poslovdice Bichlerja popolnoma uničeno. Na dvorišču je popolnoma zgorelo skladišče. Iz njega ni moglo rešiti ničesar. Drugo skladišče so rešili. Pogorela mu je samo streha. Popolnoma je uničena tudi zgradba na desni strani dvorišča, ki je vezana z glavnim poslopijem. V tej sta bili dve stranki. Obema je požar uničil vse pohištvo. Hiša je bila zavarovana za 1 milijon 250 tisoč Din. Trgovca Hochsinger in Sikora sta tudi zavarovala skladišče za 1 milijon 200 tisoč Din. Tudi stranke so imele zavarovano pohištvo. Med požarom so drzni vlomilci poskusili vlomiti v sosedno hišo. Hoteli so izrabiti splošno zmednjenost. To se jim je pa posrečilo le deloma. Odnesli so nekaj stvari tapetniku Šternu in nekemu revnemu čevljarju. Škoda, ki jo je povzročil požar, je velika, k sreči je pa deloma krita z zavarovalnino.

Iz Subotice poročajo, da so izpustili iz tamošnjih zaporov Adalberta Birinija znanega pustolovca, ki je bil od naših oblasti obsojen zaradi sleparije na 1 leto ječe in jo je odsedel v Subotici. Aretirali so ga v Zagrebu, kar je tedaj vzbudilo pravcato senzacijo. V preiskovalnem zaporu v Zagrebu je napovedal gladovno stavko. Nato so ga poslali v zapore v Subotico. Tudi tu se je sprl z državnim pravdnikom in začel stavkati. Osem dni ni zavžil nobene hrane. Toda tudi gladovne stavke

se je kmalu naveličal. Birinji je svetovni pustolovec, ki se je izdal za mor-nariškega častnika, v resnici je pa bo-begli kaznjene iz kaznilnice Vaco na Madžarskem. Pripovedoval je, da je bil za časa komunistične revolucije na Madžarskem glavni poveljnik v Budim-pešti. V zaporu je pustolovec pripove-doval kaznjencem, da ima v Buenos Airesu veliko prekomorsko trgovino in da je milijonar. Trdil je, da je odkril znano ponarejevalsko afero kneza Win-dischgrätz in da je zato dobil od fran-coske vlade nekaj milijonov frankov nagrade. Pripovedoval je nadalje o naj-slavnostnejših sodobnih državnikih in poli-tiki kot o svojih prijateljih. Trdil je, da ima zveze z vsemi odličnimi možmi Evrope. Vse to je pripovedoval, da bi se ga policija ustrašila in ga ne bi are-tirala ponovno, ko bi preстал kazen. Pu-stolovec se to ni posrečilo. Ko je zapu-stil kaznilnico v Subotici, so ga takoj zopet aretirali in ga izročili madžarskim oblastim v Kelebi. Madžarska je za-htevala njegovo izročitev, ker je za ča-sa komunistične revolucije pobegnil iz

kaznilnice, v kateri bi moral odsedeti deset let težke ječe.

Težka avtomobilska nesreča se je pripetila te dni v Zagrebu pred sodno palačo na Zrinjevcu. Zakrivil jo je brezobzirni šofer in bi kmalu zahteval življenje nedolžnega pasanta. Podrobnosti te nesreče dokazujejo, da so za-grebški šoferji kljub strogim odred-bam še vedno predrzni in brezobzirni. Na dan nesreče je šel pred palačo višji sodni svetnik Panta Popović, stanujoč v Jurisčevi ulici. V tem trenutku je pridiral mimo avtomobil, ki ga je vo-dil šofer Mita Banasevič. V hipu, ko je avto krenil v stransko ulico, je blatnik pograbil sodnega svetnika in ga vrgel z vso silo na pločnik, kjer je obležal nezavesten. Šofer je ustavljal avto in po-nesrečenega nadsvetnika odpeljal na stražnico, kjer je izjavil, da je našel moža nezavestnega na pločniku in ne-ve, kako se je ponesrečil. Druge priče so pa pozneje povedale, da je nesrečo zakrivil sam šofer. Popović leži v brez-upnem stanju v bolnici.

Zveza kulturnih društev v Ljubljani

priredi s sodelovanjem kulturnih in nacionalnih društev

proslavo 10 letnice osvobojenja

v soboto 27. oktobra 1928.

S P O R E D :

- Ob pol 20. uri: Odhod manifestantov na čelu z godbama žel. društva »Sloga« in Sokola I. iz Šiške in Tabora ter sprejod po ljubljanskih ulicah do Kazine.
- Ob 20. uri: Zbor pred Kazino, kjer govori predsednik ZKD g. direktor A. Jug. Nato povorka skozi mesto.
- Ob pol 21. uri: Pozdrav zastopnika mestne občine raz balkon mestnega magistrata. Nato povorka na Tabor.
- Ob 21. uri: Slavnostna manifestacija v Sokolskem domu na Taboru.
- 1.) Himna, igra orkester Sokola I.
 - 2.) Slavnostni govor, govori ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc.
 - 3.) F. Juvanec: »Slovenska zemlja«. — F. S. Vilhar: »Slovenec, Srb, Hrvat«, pejoje združeni ljubljanski pevski zbiri.
 - 4.) Deklamacije mladine.
 - 5.) »Jugoslovenski biseri«, igra orkester Sokola I.
 - 6.) Zaključni govor. Govori pisatelj Vladimir Levstik.

Po manifestaciji prijateljski večer.

Vstop prost.

Radio-program

Sobota, 27. oktobra ob 12: Reprodukci- na glasba in borna poročila; ob 17.30: De- lavska ura: Naša socijalna zavarovana za- konodaja. Predava dr. Jože Bohinjec; ob 18: Državni čin ujedinitelj in kako smo do njega prišli. Predava Ivan Hribar, bivši kr. namestnik; ob 18.30: Nemščina. Poučuje dr. Piskernikova; ob 20: Recitacije. Nato koncert; ob 22: Poročila.

Nedelja, 28. oktobra ob 10: Prenos cer- kvne glasbe iz stolnice; ob 11. Manifesta- cijsko zborovanje ob desetletnici osvoboje- nja: Vitez Pogacnik: Prva narodna vlada; b) dr. Janko Brejc: Deklamacijsko gibanje dr. V. Ravnhart: Osvobodjenje; ob 12: Sla- vnostni koncert godbe K. D. D. iz Jesenic v studiju Radia oddajne postaje; ob 15.30: Slavnostni otvoritveni Radiopostaje v Ljub- ljani, nato veliki koncert Pevske zveze; ob 18: Smrt Majke Jugovčev od dr. Vojnovi- ca. Rogosova, Andjelija ga. Šaričeva, Dam- jan Jugović g. Rogoz; ob 20: Koncert oper- ne orkestra, Glasbene Matice in solistov. Prenos iz Zvezde; ob 22: Poročila.

Ponedeljek, 29. oktobra ob 12: Spomini na 30. oktober 1918. Predava bivši kr. na- mestnik Ivan Hribar; ob 18. Solunska fron- ta in naše morje Predava dr. Valentin Bo- žič; ob 18.30: Zanimivo poglavje iz postan- ka naše države. Predava prof. dr. Silvo Kranjc; ob 19: Francosčina; ob 19.30: Al- koholizem socijalna bolezen. Predava dr. Ivo Pirc; ob 20: Operetni nastopi; ob 21. lahka glasba; ob 22: poročila.

Kako plačuje hvaležni narod zaslužne može

S ponosom smo zrlji 30 let na šest zvez- kov Cilenškovega dela: »Naše škodljive rastline« in dvigali smo glave: »To je napi- sal naš človek, Slovenec! Akademija zna- nosti je shranila delo v svoj arhiv v pod- budo poznim rodovom.

Zgodila se je pa neprijetna stvar. Čitamo in strimo: Prof. M. Cilenšek obhaja osem- desetletnico. Kdo bi si mislil, da Cilenšek še živi? Nerodna reč je to prav zares, takale nepričakovana osemdesetletnica.

Stritarja je odkril hvaležni narod takore- koč na smrtni postelji in mu poklonil na- rodni dar. Cankarja, Ketteja in druge smo zagrabili v zadnji uri tako, da smo lahko na- pisali, seveda v ponos našemu narodu: ... Založnost donijo fanfare, ko vračamo materi zemlji posodo silnega duha, ki se je prese- lil, ah, prezgodaj od nas. Tisoči hvaležnega naroda, ki so spremili to našo menadomestno izgubo na zadnji poti, pričajo o visoki kul- turi slovenstva, za kar nas po pravici zavidajo drugi veliki narodi. Slava, slava, slava! Nazaj gredé se oglašimo pri Nacetu, da vsaj malo namočilo silno navdušenje, da okrepi- mo naša v žalosti strla telesa ...

Onilega dne sem čital v starem šolskem »Berilcu« tole milno in sila počeno zgodbo: Živel je njega dnl kmetič, ki je bil silno skop. Da obdela svoja polja, je redil lepega pramca. Ko sta se tako družno potila v bra- di, prične kmetič preudarjati: »Preveč mi sme ta moj konjček. Jaz se trudim pravza- prav le zanj. Lahko je on okrogel, jaz pa suh kakor hudo leto. Koliko bom iztržil za seno in oves, ki ga mi pože kot brez haska! Po- malem ga odvadim te nečedne požrešnosti! Rečeno, storjeno. In res je šlo kot po maslu. Vsa kdan je odtrgal kmetič konju pest sena in prgišče ova. Kot dve pošastni suhi južini sta strašila s konjičem par tednov med bra- di. Lepega jutra pa je legel konjč na mehke brazde, pogledal ozogno kmetiča, ma- lo stresel z nogami in poginil. Obupan je vzkliznil kmetič: »Nehvaležnež, nalašč si to storil! Komaj te tako lepo odvadim hrane,

pa mi pogineš! Šel je kmetič, se iz jeze na- pil in iz žalosti umrl ...

V svojem osemdesetletnem življenju je bil Cilenšek učeni g. prof. Cilenšek, žigar dela so postala del slovenskega na- roda, iz drvarnice, kjer je pripravljala drva, za- kaj mrzla in vlažna je njegova temna soba. Prof. Cilenšek je namreč že deset let kronski upokojenec in se je popolnoma ra- vadil na samoto, vlogo, temo in mraz. Sicer pa je Celje lepo mesto in je vedno uživalo dober sloves pri upokojenih generalih.

Eno samo čestitko je dobil — brzojav bo- dočih sotrpinov z ljubljanske univerze in je rekel: »Lej, lej, da so! ... En sam člo- vek mu je stisnil roko v priznanje in voščilo — njegov tovariš učenjak. In se je raz- veselil: »Tak, da delate! En sam se je spomnil javno zapuščene, pozabljene — žurnalista. Imamo pa v Celju in drugod gimnazije, nekatera ljudska vsučilišča, imamo ... imamo ... imamo!

»Gorje ti, Izrael, ki kamenjaš svoje pre- roke!« je vzkliznil prerok. Danes pa vemo, da so vse to le sentimentalnosti, saj vendar vkljub temu kraljuje Izrael vsemu svetu!

Sokol

— »Naša radost«, list za jugoslovensko sokolsko dečo ima v 8. letišnji številki, ki je izšla 15. t. m. naslednje vsebino: A. Čebular: Kobilica in polček. — Dr. Igor Vidic: Bajke o cveču. — Postojnska (narodna). — B. Lipan: Iz sokolskega življenja. — V večernih urah. — Griša: Moček polček. — A. Čebular: Pikapolonica. * M. M. Pa- včević: Beg Averič in Pješevac. — Zasta- vice. — Uganke.

— Sestanki delegatov žup JSS. V no- vembu — pred odborovo sejo JSS, ki se bo vršila decembra, bo sklicalo starešinstvo JSS sestanke delegatov od po več žup skupaj. Teh sestankov se bodo mogla ude- ležiti tudi društva po svojih zastopnikih.

— Sokolske razglednice za 1. decem- ber. Jugoslovenski sokolski savez je izdal in založil za državni in sokolski praznik 1. decembra serijo štirih sokolskih razglednic — delo našega umetnika — akad. slikarja H. Smrekarja. Vsa sokolska društva JSS so dobila določeno število razglednic v ob- vezno razpodojo. Opozorjamo javnost, da pridno sega po teh krasnih, sokolskih raz- glednicah.

— Skupna prideditev Sokolov in Bolgar- skih »Junakov« v Sofiji. Češkoslovaško so- kolsko društvo v Sofiji proslavi na svečan način 10-letnico češkoslovaške republike skupno z bolgarskimi Junaki, ki proslave 50 letnico bolgarske samostojnosti. Ta pridedi- tev se bo vršila 28. t. m. Češkoslovaška Obec Sokolstva iz Prage pošlje v Sofijo de- legacijo Sokolov in Sokolice, ki jo bo vodil podstarosta ČOS brat Stjepanek. Sokol in Sokolice iz Prage nastopijo s posebnimi te- lovaladnimi točkami. Razen ruskih Sokolov bo prisostvoval prideditvi na povabilo pri- reditvenega odbora brat dr. M. Gradojevič z morda še dvema bratom.

— Odborova seja JSS se bodo vršile po sklepu starešinstva JSS 16. decembra ob pol 9. dopoldne v sejni dvorani sokolske- ga društva Ljubljana-matica. Na tej seji bo razen drugih važnih dnevnih točk tudi razgovor o H. jugoslovenskem vsesokol- skem zletu v Beogradu l. 1930.

— Sokolska župa v Skopju sklicuje za 4. november t. l. izredno glavno skupščino, ki ji bo prisostvoval v imenu starešinstva JSS savezni gospodar brat Čobal.

— V sokolski župi Skopje je bilo usta- novljeno novo sokolsko društvo v Strugi.

— Ljubljanska sokolska društva opozar- jamo na prideditve našega in češkoslova- škega osvobojenja in ujedinitelja, ki se vrše 27. oz. 28. t. m. Tem prideditvam se mora odzvati ljubljansko sokolstvo polnoštevno!

— Sokolska proslava v Sofiji. Češko- slovaško sokolsko društvo v Sofiji proslavi 28. tm. na jako svečan način 10-letnico če- škoslovaške s sodelovanjem bolgarskih Ju- nakov in ruskih Sokolov. Istočasno pro- slave Junaki 50letnico bolgarske samostoi- nosti. Teh proslav se udeležijo večja delega- cija Sokolov in Sokolice iz češkoslovaške republike pod vodstvom podstaroste ČOS brata Stjepana. Češkoslovaška sokolska jednota v Sofiji vabi tudi delegacijo jugo- slovanskih Sokolov na to proslavo; s tem naj bi bil storjen nov korak k zbliznanju bolgarskih Junakov z jugoslovenskimi So- koli.

Beleznica

Koledar.

Danes: Četrtek, 25. oktobra 1928; kato- ličani: Kriznat in Marija; pravoslavni: 12. oktobra.

Današnje prideditve.

Drama: »Nobla nagrada«.
Opera: »Faust« D.
Kino Matica: »Stari Heidelberg«.
Kino Ideal: »V sencel grobov«.
Dežurne lekarne.

Danes: Sušnik, Marjini trg; Kuralt, Go- sposvetska cesta.

Zakaj ni bilo mesa

Hudo je bilo, presneto hudo med vojno, ko smo morali jesti ovsen kru- hek in glodati suhe skorje namesto ma- stenih rogljičkov in svinjskih rebec. Tudi Pepe iz uredništva jih je glodal, samo če jih je kaj imel. Vsakemu kme- tiču se je spoštljivo odkril in gosposka žilica mu je kar otrpnila, kadar je hu- do zakrutil po drobovju. Misli je in ugibal, kam je izginilo vse meso, pa mu ni šlo v glavo. Šele zdaj so mu pove- dali, zakaj med vojno ni bilo dobiti mesa in mora to reč zabeležiti potom- cem v vednost in ravnanje.

Vsa domača in divja živina, ona z dlako in tista s perjem, da se je bila razkropila na vse štiri vertove. Oslj so bili na fronti in so se borili za vero, dom in cesarja, volti in biki so bili za- poslani v generalnem štabu, ovni in kozli so podpisovali vojno posojilo. vol- kovi, lisice in dihurji so sejali plevel in želi pšenico, kure, race in gosi so ho- dile v oficirsko menažo, krave, kobile in koze so bile mobilizirane za rodo- ljubne manifestacije, telčki so morali mukati v vojaških orkestrih državno himno, prešči in svinje so bili vpokli- cani na cesarski dvor, doma so po osta- li samo psi, murni in kameleoni, kate- rih meso ni užito. Tako ni kazalo ljud- dem drugega, nego glodati suhe skorje ovenega kruhka.

K sreči vseh ostlov niso pobili in tu- di volti in biki so ostali zdravi, drugače bi zdaj ne imel kdo striči ovnov in ko- ziov, da lahko kameleoni in murni na mehkeem spe. Samo obrnilo se je tako, da je tista živina, ki je bila med vojno spredaj za krmu kanonom in strupe- nim plinom, zdaj zadaj in si nusti striči volno, ona druga iz štabov in pridobit- nih ustanov pa spredaj, da lahko po- snema smetano z mleka, ki so ga na- molzli drugi. Drugače je pa vse po sta- rem in se osli še vedno razveseljuje množe, tako, da jih je že dovolj za no- vo vojno.

Prosueti

Ljubljanska drama. Gostovanje je. Nade Gabrijelečeve, bivše članice ljubljans- ke drame in mariborskega ter pljuškega gledališča v ulogi Jacinte ne zadošča, da bi mogli izreči sodbu o njeni sposobnosti za prvo dramsko stroko. Zlele bi ji torej videti v večji pesterji ulogi, v kateri bi ji bilo možno pokazati življenje in igro razli- nih duševnih dispozicij. Vendar je bila ga. Gabrijelečeva sprejeta prav prijazno in je prejela v pozdrav in vzpodbudo celo cvetje. Že sinoti je pokazala, da je inteligentna igralka čustvenosti in okusa, vrhu tega tudi prijetne zunanosti, visoka in izrazitih obraza. Morda v zadnjem času ni nastopila in je bila zato mestoma tremirana in glaso- šibka. V splošnem je ostavila prav simpati- čen vtis. — Fr. G.

Opozorjamo na nočenojano gostovanje opernega basista g. Josipa Krizaja v ljub- ljanski operi. Pogoje vloge Metista v Gounod- vem Faustu. Poleg njega imajo glavne vloge še ga. Vilfan Kunčeva, ga. Poličeva in gna. Španova ter gg. Banovec, Janko in Parko. Dirigira kapelnik g. Balatka. Predstava se vrši za red D.

Snop

— Ilirija — Hask. V nedeljo nastopi na igrišču Ilirije popularno moštvo zagrebške- ga Haska. Hask igra proti Iliriji. Nedvomno bo to ena najbolj zanimivih in napetih iger, saj je bil zagrebški Hask Iliriji vedno ena- kovreden ali celo močnejši nasprotnik. Hask nastopi s svojim kompletnim prvim moštvom in zato je pričakovati nadvse lepo, res prvo- vrstno igro. Tekma se prične ob 15.30.

— Oto Oman, priljubljeni centerfor ljub- ljanske Ilirije, je sprejet na višjo pedagoško šolo v Zagrebu. Oman odide že prihodnji mesec v Zagreb, kjer bo ostal štiri leta. Kljub temu bo pa igral prvenstvene tekme še vedno za Ilirijo.

— Nadaljnji razpored prvenstvenih tek- kem LNP. V nedeljo se vrši prvenstvena tekma Jadran — Primorje na igrišču Pri- morja, in sicer ob 15.30. Ob 18.45 igrala obe rezervi. Dne 1. novembra se odigra prva tekma tekem Primorje — Slovan in Slovan — Hermes. 4. novembra se ponovi prvenstvena tekma Ilirija — Primorje, v drugem razre- du pa igrajo Svoboda — Krakovo in Reka — Slavija. 11. novembra: Slovan — Jadran in Slavija — Svoboda. 18. novembra Ilirija — Jadran in Reka — Svoboda



Dnevne vesti.

— Naša vojna delegacija v Pragi. V torek jutraj je prispela v Prago na proslavo 10-letnice češkoslovaške republike naša vojaška delegacija pod vodstvom načelnika generalnega štaba Petra Pešića. Poleg soproge ga spremlja namestnik načelnika generalnega štaba general Danilo Kalafatović, šef pomorske sekcije v vojnem ministrstvu kontraadmiral Wickehauser, šef operativnega oddelka generalnega štaba polkovnik Živković in češkoslovaški ataše v Beogradu podpolkovnik Vyčital. Na kolodvoru so sprejeli odlične goste naš poslanik v Pragi Branko Lazarevič, generalni konzul Cvjetiča s obsebnim poslatištvom in generalnega konzulata, naš vojaški ataše polkovnik Nedeljković, načelnik češkoslovaške generalnega štaba general Sirovy, general Paucher s člani francoske vojaške misije, generali Čeček, Bily, Weiner, Chalupa, Matieka, Witt, Netik, Antony Petrik in Šidlik, dalje številni zastopniki vojnega ministrstva in oficirski zbor praške garnizije. Na peronu je bila postavljena častna stoltnja s prapori in orkestrom. Ko je privozil vlak, je zaigrala vojaška godba jugoslovensko in češkoslovaško državno himno. Generala Pešića in njegovo spremstvo je pozdravil na peronu general Sirovy, s katerim se je general Pešić poljubil. Pred kolodvorom je bila zbrana velika množica praškega občinstva, ki je goste navdušeno pozdravljala. S kolodvorja je odšla naša vojaška delegacija v hotel Esplanade, kjer je nastanjena. Ob 11. je bila sprejeta pri ministru narodne obrane Udržaku. Zvečer je priredil minister Udržak gostom na čast banket v hotelu Esplanade. Včeraj dopoldne je položila vojaška delegacija venec na grob neznanega vojaka. Popoldne je bila sprejeta v avdijenci pri prezidentu Masaryku. Danes dopoldne je položila venec na grobove srbskih vojakov, pokopanih na pokopališču na Olsanih. Jutri si ogleda general Pešić s svojim spremstvom Škodove zavode v Plznu, v soboto pa poseti 48. pešpolk v Benešovu. V nedeljo se udeležijo svečane parade vojske na Vypichu, v torek odpotuje naša vojaška delegacija v Brno, v sredo pa se vrne nazaj v Beograd.

— Iz sodne službe. Vpokojen je bil sodni sluga pri okrajnem sodišču v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah Franc Kranjc.

— Iz zdravniške službe. Iz imenika zdravniške zbornice za Slovenijo je bil izbrisan zasebni zdravnik v Metliki dr. Ivan Pavešič, ker je odpotoval v inozemstvo.

— Iz odvetniške službe. V imenik odvetnikov odvetniške zbornice v Ljubljani s sedežem v Mariboru je bil vpisan dr. Franc Brandstetter.

— Četrto porotno zasedanje v tekočem letu. Za četrto porotno zasedanje v tekočem letu so imenovani pri dež. sodišču v Ljubljani za predsednika predsednik dež. sodišča Franc Rekar, za namestnika podpredsednik dež. sodišča Peter Keršič, viš. dež. sodni svetniki Anton Mladič, dr. Adolf Kaiser in Jakob Antloga ter dež. sodni svetniki Josip Janša, dr. Alojzij Gradnik in dr. Milko Gaber; pri okrožnem sodišču v Celju za predsednika dvorni svetnik in predsednik okrožnega sodišča dr. Josip Kotnik, za namestnika viš. dež. sodni svetniki dr. Friderik Bračić, dr. Ivan Premšhak in Valentin Levičnik; pri okrožnem sodišču v Mariboru za predsednika okrožnega sodišča dr. Franc Žihar, za namestnika podpredsednik okrožnega sodišča dr. Franc Pichler, viš. dež. sodni svetniki dr. Franc Peitler, Fran Posaša in Janko Guzelj ter dež. sodna svetnika Oskar Dev in dr. Franc Vidović; pri okrožnem sodišču v Novem mestu za predsednika predsednik okrožnega sodišča dr. Jurij Polenski, za namestnika dež. sodni svetniki Anton Kuder, Jakob Luznar in Božidar Romih.

— Jesenska sezona v Dalmaciji. Letos ima Dalmacija prvič tudi v jeseni velik tujski promet. Rab in Dubrovnik sta polna tujcev. Tudi druga letovišča na dalmatinski obali imajo polno gostov, a mnogi so še napovedani. Tako je pričakovati, da bo Dalmacija v jesenski sezoni nadomestila to, kar je v poletni radi kritičnega političnega položaja izgubila. Jesenska sezona bo trajala do pozne zime, a za februar so že napovedani prvi letoviščarji iz Nemčije.

— Osnutek zakona o avtorskem pravu. Prosvetno ministrstvo je predložilo vladi osnutek zakona o avtorskem pravu. Ministrski svet je že podpisal osnutek, ki pride kmalu pred Narodno skupščino.

— Glavna skupščina šumarskega združenja odgledana? Od 28. do 30. t. m. bi se morala vršiti v Zagrebu letošnja glavna skupščina jugoslovenskega šumarskega združenja, ki je pa bila preložena na nedoločen čas. Vsaj tako nam poroča združenje iz Zagreba. Zagrebški listi pa poročajo, da se bo skupščina vršila in da so vsi ti odgovoriti neresnične. Komu naj torej verjamemo?

— Napredovanje poštinskih uradnikov. V poštinem ministrstvu je pripravljen večji ukaz o napredovanju uradnikov poštne-brzojavne stroke. Ukaz je že poslan kralju v podpis.

— Zahteve zagovornika Puniše Račića. Morila Puniše Račića bo zagovarjal 50 srbijanskih odvetnikov. Med njimi je tudi Radivoj Novaković, ki je poslal pravosodnemu ministru dopis, v katerem zahteva, naj se obravnava takoj razpiše. Novaković

pravi, da ni nobenega razloga, da bi se obravnava zavlačevala. Vse priče so bile že zaslišane in tudi zasliševanje obtožencev je končano. Doslej je bilo zaslišanih 85 prič. Preiskovalni sodnik Milutinović pa smatra, da preiskava še ni končana. Zato se je obrnil Novaković na pravosodnega ministra s prošnjo, da se obravnava takoj razpiše. Beograjska javnost razpravlja o tem, kje naj bi se obravnava vršila. Dvorana beograjskega okrožnega sodišča je premajhna. Zato so nekateri zagovorniki Puniše Račića izjavili, da bi se morala vršiti obravnava v neki večji dvorani, po možnosti v dvorani beograjske univerze. Najbolje bi pa bilo po njihovem mnenju, da bi se obravnava vršila na prostem pred novo skupščinsko palačo. Zagovorniki Puniše Račića nameravajo kvalificirati njegov zločin kot navaden uboj. Mi smo že opotovanje ugotovili, da bo obravnava proti morilcu, sodeč po beograjskih razmerah, vršena v neki dvorani in da se Puniše Račiću zasluži kazni.

— Iz uradnega lista. »Uradni list št. 100 z dne 25. t. m. objavlja pravilnik o nagradah članom komisij za pregledovanje motornih vozil in komisij za izpise vozačev motornih vozil, pravila o polaganju državnih strokovnih izpitov za asistente na univerzah na visokih šolah z veljavo univerz za prestop iz pripravljajne v pomožno skupino in seznam angleških kolonij itd., katerih blago ima ob uvozu pri nas pravico do največjih ugodnosti.

— Premestitev glavne odgonske postaje iz Gorjega v Dolenji Logatec. Naredba velikega župana ljubljanske oblasti o ureditvi odgona v obdobju od 1. novembra 1928. je položila tako, da se s 1. novembrom glavna odgonska postaja Gorenji Logatec ukinje in ustanovi glavna odgonska postaja Dolenji Logatec.

— Kongres Narodne Odbrane. Glavni odbor Narodne Odbrane je sklenil, da se bo vršil letošnji kongres 17. in 18. novembra v Sarajevu. Udeleženci bodo imeli polovično vožnjo.

— Brzojavke oblastnih skupščin in oblastnih odborov. Z odlokom št. 32.709 t. l. je ministrstvo pojasnilo, da oblastne skupščine in oblastni odbori, ki so izvrševalni organi oblastnih samouprav, niso državne oblasti in niso oproščeni plačevanja brzojavnih pristojbin.

— Inozemski blagovni vzorci, ki niso carine prosti. Uradno se je ugotovilo, da prihajajo v našo državo neocarineni blagovni vzorci iz tujke »Uhren-Export-Haus Leopold Schächter, Wien. V vzorcih so veržice iz kovine »double«. Torej rečene pošiljke niso blagovni vzorci, ker se v njih nahaja blago, ki ima prodajno vrednost. In zbog tega ne smejo pošte teh pošilk izročati naslovnikom, ne da bi jih ne poslane prej v carinski pregled.

— Izpovedba člana 4/10 Pravilnika I. del. Po ministrski naredbi se ta člen glasi odsele tako-le: Tekočine, katere niso podvržene hitremu vrenju, sprejemajo pošte v odpravo samo tedaj, če je posoda vložena v lesen zaboj ali trdno lepenco boljše kakovosti. Če so v steklenici, se mora prazen prostor med zabojem in steklenico izpolniti z žaganjem, prejo ali s kako drugo tako tvarino, ki mokrato vliva.

— Iz Tržica: Kakor vsako leto tako priredi tudi letos mladina meščanske šole proslavo obletnice osamosvojitve naših krajev izpod tujega jarma. Ker je letos desetletnica znamenitega dogodka, zato bo proslava toliko slavnostnejša. V nedeljo dopoldne ob treh bo v šolski telovadnici velika slavnostna akademija, pri kateri nastopijo učenci s pevskimi, telovadnimi in recitacijskimi točkami o naših zaslužitih močeh in vzorih. Slavnostni govor bo imel ravnatelj meščanske šole. Vzporedno z akademijo bodo v slavnostnih dneh pobirali učenci prostovoljne prispevke za knjige in hrano revnim učencem, kakor vsako leto od prevrata sem. Prireditelji proslave vladno vabijo udeležiti tako slavnostne akademije, kakor tudi da darujejo učencem po svojih najboljših močeh. S tem, da darujemo za izobražbo našega naraščanja, tudi najboljše proslavimo desetletnico onih velikih dni, katerih pomena se še danes zadosti ne zavedamo. K obilni udeležbi in darovanju vabi ravnateljstvo.

— Higijenski zavod v Ljubljani je izdal izpod peresa šefa dr. Ivo Pirca knjigo »Čistota o higijeni«. Delo obsega 296 strani v velikosti 23x16 in je opremljeno s 236 slikami. — Dobi se v Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

— Vreme. Vreme se je začelo vračati na boljše in vremenska napoved pravi, da bo jutraj megleno, čez dan pa deloma oblačno, morda celo jasno. Včeraj je bilo jasno samo v Beogradu in v Skoplju, povsod drugod pa oblačno in deževno. Vreme je še vedno toplo in zato ni pričakovati, da bi se nebo popolnoma zjasnilo. V Splitu je bilo včeraj 23. v Mariboru, Beogradu in Skoplju 20, v Zagrebu 19, v Ljubljani 16,5 stopinj. Danes jutraj je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala 13 stopinj.

— Nalezljive bolezni v mariborski oblasti. Od 8. do 14. t. m. je bilo v mariborski oblasti 33 slučajev tifusnih bolezni, 16 griže, 29 škrlatinke, 68 ošpic, 20 davice, 10

dušjivega kašlja, 6 šena, 3 krčevite odrevenelosti in 2 vrančnega prisada.

— Smrtna kosa. V Trzinu na Dolenjskem je izdihnila svojo blago dušo ga. Marija Prijatelj, trgovčeva soproga, ki je že več let bolela na srčni slabosti. Gospodu soprogu, kakor tudi celim rodbini, ki ma tekem dveh mesecev že tretji smrtni slučaj v najožjem sorodstvu, naše iskreno sožalje.

— Pri žledčnih in črevesnih težavah, slabem teku, zaprtju, napetosti, zgagi, ostalosti, bolečinah v čelu, slabosti v želodcu povzročajo 1-2 čaši naravne grenčice »Franz - Josef« temeljito izpraznjenje in čiščenje prebavilnih snovi izjave raznih bolnic in klinik nam priča, da uporaba grenčice »Franz-Josef« zelo uspešno in olajševalno vpliva na zelo bolne ljudi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecijskih trgovinah.

— Dve nesreči. Včeraj se je v Hrastniku pripetila precej težka nesreča. Ivana Vasića, sedemletnega rudarjevega sina je povozil neki voznik. Voz je šel nesrečnemu dečku čez trebuh in prsa in ga težko poškodoval. Včeraj so dečka pripeljali v ljubljansko bolnico. — Lovro Rode, delavec pri Antonu Škodu v Domžalah, je včeraj popoldne žagal na cirkularski. Pri delu je zašel z roko pod žago, ki mu je odtrgala tri prste na desni roki.

Plasči

od najelegančajše vrste do preproste a lepe Din 350.—
Ogled neobvezno.
Oglejte si cene v izložbah.

P. MAGDIČ, Ljubljana

Iz Ljubljane

— Iz Zahvala. Ob priliki proslave svojega 40-letnega jubileja, si dovoljujem izreči slavnemu občinstvu, številnim čestitcem, prijateljem in znancem in vsem, ki so pripomogli k tako lepemu meni nepozabnemu večeru, najpričnejšo zahvalo. — Avgusta Danilova. Ljubljana, 22. oktobra 1928.

— Železniški upokojenec v Ljubljani. Vsi železniški upokojenci in upokojenke, ki imajo rdečo legitimacijo, se obveščajo, da morajo iste predložiti v podaljšanje najkasneje do 3. novembra 12. ure z zadnjim odrezkom nakazila pokojnine. Legitimacije je oddati v Ljubljani v računski pisarni na glavnem kolodvoru. Pozneje predložene legitimacije pri tem terminu ne bodo prišle v poštev. — Društvo železniških upokojencev v Sloveniji s sedežem v Ljubljani.

— Iz Pisarne »Krajevnega šolskega oddelka ljubljanskega« je nastanjena v uradnih prostorih prosvetnega oddelka pri mestnem magistratu v Gradiški št. 2 v pritličju (prejšnji prostori okrožnega urada za zavarovanje delavcev), kamor je odslej nasloviti vse dopise.

— Iz Dem. akademski klub »Jugoslavija«. Članski sestanek DAKJ se vrši danes ob 20. uri. Na sestanku predava narodni poslanec dr. Gregor Žerjav. Vabljeni samo člani.

Dr. Pavel Avramović

se je vrnil ter zopet redno ordinira od 9. — 11. in od 2. — 4. popoldne, Aleksandrova cesta 7., vhod Beethovnova ul. 9/1.

Iz Celja

— O nedeljskem shodu KDK piše mali Moric v klerikalnem tiskovstvu po »Slovenec« zadnje dni prav konfuzne novice. Vse to pisanje kaže, da naši klerikalci prav nestrojno pričakujejo naše nedeljske manifestacije. Sklicali so za nedeljo več protishodišč po celjskem okraju, ki pa bodo prav malo zalegli. Mali Moric je tako hud, da nam grozi celo, da bi nas klerikalci lahko nabili in preprečili shod, vendar pa so si premislili. Oj ti domišljavi Moric ti!

— Z živahnou udeležbo na nedeljski manifestaciji KDK naznanjajo številne prijave za udeležbo iz Savinjske doline, Posavja in iz Hudinjske doline. Celu iz Konjic, Slovenske Bistrice in Maribora se javlja udeležba. Treba pa je zadnje dni še mnogo dela, da bo nedeljska manifestacija res impozantna.

— Osemdesetletnico je praznoval v ponedeljek g. Martin Celinšek, upok. gimn. profesor v Celju. Želimu mu še mnogo zdravih let.

— Rapalski večer z izbranim sporedom prirediteljskega podružnica Jugoslovenske Matice dne 11. novembra v veliki dvorani Celjskega doma.

— Žalostno zapojele združeni celjski moški pevski zbori tudi letos na dan Vseh svetih popoldne na okoliškem in vojaškem pokopališču.

— Ljudsko vseučilišče. 29. t. m. bo predaval dr. Ludvik Fajgel, šef terenske telefonске tehnične sekcije v Celju, »radiofoniji«. — V novembru bo otvoril g. predavatelj pod okriljem Ljudskega vseučilišča tečaj za natančno proučevanje radija.

— Aretacija zaradi suma tatvine. V torek je bila aretirana 35-letna Roza Šagi iz Vrba pri Zalcu zaradi suma udeležbe tatvine v družbi Franca Novosela, ki je vlomil pri krojaču Oražmu v Celju.

— Glasni in nasilni nočni pevec. Enega zadnjih večerov se je proti 11. uri vahal 37-letni delavec Franc Cocej skozi Gaberje glasno prepevaloč proti domu. Podprežedenik finančne kontrole A. K., ki stane v Gaberju, se je radi petja in krkanja zbudil. Stopil je k oknu in pozval Coceja, naj miruje. Cocej ga je pa začel obklati s poskomi in pozivati na korajžo. K. je nato obklati svojo uniformo in stopil na cesto. Ko ga je Cocej opazil, ga je začel zopet zmerjati in se je zagnal proti njemu. K. je hitro potegnil balonet, naker je Cocej odnehal. Nasilnež bo sedaj imel še končno opravka z oblastmi.

Poglavje o ministrskih avtomobilih

Pri nas imajo vsi ministri državne avtomobile, v Franciji ga pa ima samo zunanji minister. — Niti ministrskemu predsedniku država ne da avtomobila.

Naši ministri bi ne mogli živeti brez avtomobilov in celo minister, čigar resor je obstojal z njega samega in soferja, bi bil energično protestiral, če bi mu bili vzeli državni avtomobil. Seveda se vozijo z državnimi avtomobili tudi vsi sorodniki ministrov in sploh vsa porodica. Država mora kupovati avtomobile in plačevati masne prispevke za bencin in soferje. Pri ministrih država ne štedi, pač pa na vse pretege štedi pri državnih uradnikih in še posebno pri ubogih kronskih vpokojencih, katerim ne da niti toliko, da bi mogli skromno živeti. To je tudi en znak nezdravih razmer, ki vladajo v naši blaženi domovini. V tem pogledu prednjačimo vsem državam in ministri drugih držav bi bili veseli, če bi imeli toliko dohodkov in tako razkošno življenje kakor naši.

V drugih državah niso tako radodarni napram ministrom zlasti pa ne napram funkcionarjem stoječim na nižji lestvi državne hierarhije. Nihče ne trdi, da ministri ne potrebujejo avtomobilov, toda državni avtomobili bi morali biti samo za službene opravke ne pa za izlete cele ministrove rodbine. V Franciji ministri sploh nimajo na razpolago državnih avtomobilov, marveč dobivajo od države letno po 25.000 frankov doklade za vzdrževanje privatnega avtomobila. Edini, ki ima državni avtomobil, je zunanji minister, pa še ta ga ima samo zato, ker ga rabi za inozemske goste. Zunanji minister ima dva avtomobila, zamlivno pa je, da mu je enega podarila Anglija. Poleg zunanjeje ga ministra ima državni avtomobil samo še prezident republike. Med mirovno konferenco je dobil Clemenceau od Lloyd Georgea kot osebno darilo krasen avto Rolls-Royce. Dobil ga je

osebno, vendar ga je pa pustil v palači zunanjega ministrstva, čim je odložil mesto ministrskega predsednika in zunanjeje ministrstva, čim je odložil mesto ministrskega predsednika in zunanjeje ministrstva. Može je tako pošten, da je izjavil, da je dobil avtomobil kot zunanji minister in da ga mora zapustiti svojemu nasledniku. To je zapadna morala, ki je pri nas žal izključena. Kje bi dobili v Jugoslaviji ministra, ki bi odstopil svojemu nasledniku avtomobil, če bi mu ga kdo podaril. Lloyd Georgev avtomobil so zamenjali za Renaultovo znamko, da bi ljudje ne govorili, da se vozi francoski zunanji minister v podarjenem avtomobilu.

Niti ministrski predsednik nima državnega avtomobila. Tudi on dobiva letno 25.000 frankov za vzdrževanje privatnega avtomobila. Avto Raymond Poincaréja ze že močno obrabljen, ker ga je rabil vso vojno in se še sedaj vozi z njim. Tudi ko je bil prezident republike, se je vozil v privatnem avtomobilu. Poincaré nima svojega soferja, marveč ima avtomobil spravljen v garaži, ki mu preskrbi za vsako vožnjo soferja. Za to plačuje letno 50.000 frankov in mora torej doplačati iz svojega žepa 25.000. Kljub temu je pa tako pošten in vreden, da se vozi celo v privatnem avtomobilu samo on po službenih opravkih, dočim mora njegova žena najeti avtotaksi, če se hoče peljati v mesto. Pri nas bi kaj takega seveda ne bilo mogoče. V novem proračunu bo zvišan prispevek ministrom za vzdrževanje avtomobilov na 50.000 frankov, da jim ne bo treba doplačevati iz svojih žepov za vzdrževanje soferja in garaže. Ministri morajo plačevati tudi avtomobilske takse, kakor vsi drugi avtomobilisti.

Kako so sodili Jezusa

Predstojnik vrhovnega angleškega sodnega dvora lord Shaw od Dumferline je napisal zanimivo pravno razpravo o sodni obravnavi proti Jezusu Kristusu. Lord Shaw poglašča proces za nezakonit, ker je nasprotoval takrat veljavnemu zakonskemu pravu. S formalne strani je bila obravnava neveljavna že zato, ker se je vršila proti predpisom hebrejskega kazenskega prava ponoči. Tudi formulacija obtožnice je bila protizakonita. Po hebrejskem kazenskem pravu je moglo sodišče določiti razpravo samo, če se je sodnik na podlagi izpovedi prič prepričal, da so dani pogoji za glavno obravnavo. Izpovedi prič so pa bile v tem primeru tako različne, da so si zelo nasprotovale. Sodna obravnava proti obtoženci bi mogla biti uvedena edino v tem primeru, če bi se ujemali vsaj izpovedi dveh prič glede krivde obtoženca in če bi dotični prič svojo izpoved potrdili s svečano prisego, ki se je glasila:

»Ne pozabi, priča, da gre v tem procesu za življenje in smrt obtoženca in če krivo izpoveš, pade kri obtoženca in njegovih potomcev nate in na tvoje potomce.«

Kajfež in ves sodni dvor se je dobro zavedal, da v procesu proti Jezusu Kristusu niso izpolnjeni po zakonu predpisani pogoji. Kljub temu so pa Kristusa obsodili in vedoma kršili zakon. Najbolj se je pregrešil zoper zakone Kajfež, ki je podprl obtožbo z odgovori obtoženega Kristusa in na rafiniran način skombiniral proti njemu dokaze o krivdi, na podlagi katerih je predlagal smrtno kazen. Ta način sestavljanja obtožnice popolnoma nasprotuje duhu hebrejskega kazenskega prava. Višek kazniističnega zasliševanja je bilo vprašanje: Ali si Kristus, sin božji? Po svojih naukih Kristus ni mogel odgovoriti drugače, nego trditveno. S tem je pa zapeljal svojo usodo. Hebrejsko kazensko pravo je bilo humano, toda sodišče, pred katerim je stal Kristus, je sodilo očividno pristransko in je kršilo celo zakone.

Kitajski bogataši beže

Japonsko mesto Dairen v južni Mandžuriji igra zdaj slično vlogo, kakor jo je igralo švicarsko mesto Lausanne po vojni. V Dairen se namreč zatekajo bogati Kitajci, ki se boje večnih nemirov, v katerih je njihovo premoženje stalno v nevarnosti. V kratkem se je mesto Dairen zelo razširilo, za kar se ima zahvaliti izključno bogatim Kitajcem. V primeru Dairena se ponavlja prav za prav zgodovina Šanghaja. V to mesto so se zatekli sredi preteklega stoletja bogati Kitajci, med vojno se je pa naselilo v njem mnogo bogatašev iz severne Kitajske. Zdej je na vrsti Dairen.

Bogati Kitajci se ne čutijo varne niti v inozemskih okrajih kitajskih mest, kajti tudi tu jih razžariene množice napadajo. Zato so začeli bežati v japonsko Mandžurijo. Nacionalistična Kitajska je z Japonsko skoro v vojnem stanju, toda to bogatih Kitajcev prav nič ne moti. Naprej pošiljajo svoj denar in svoje rodbine, potem se pa izselijo še sami in v Dairenu kupujejo najlepše hiše, v katerih se jim ni treba bati posledic državljanske vojne.

Toda kitajske oblasti niso zadovoljne, da bogataši beže in da se kapital seli iz Kitajske. Zlasti v Pekingju so

oblasti energično nastopile proti emigraciji bogatašev, ki zelo škoduje gospodarskemu razvoju glavnega mesta. Toda bogataši si znajo vedno pomagati in tako se nemoteno izseljujejo ter zapuščajo za seboj samo liše z nepremičninami. Denar in dragocenosti odnašajo seveda s seboj. Med izseljenci so tudi visoki državni uradniki, za katerimi je izdala namkanska vlada tiralice. V njihovih hišah stanujejo zdaj uradniki nove vlade. Bogati Kitajci v Dairenu pravijo, da mesta ne zapuste, ker na Kitajskem nikoli ne bo reda.



Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Največja kupola sveta v nevarnosti

Ne le italijanski, marveč tudi inozemski tisk se je začel nenkrat zanimati za kupolo cerkve sv. Petra v Rimu. Zanimanje je vzbudil pred dvema letoma takoj pograbil to trditve in napravil iz nje senzacijo, češ, da se bo kupola vsak čas porušila. Toda v Italiji so se tem govoricam smejali in papež Pij XI. je spravi Hatenejevo brošuro v arhiv, kajti vesti o nevarnosti so nastale samo zato, ker so se pojavile na Michelangelovih slikah neznatne razpoke. Te dni so pa potegnili brošuro ameriškega inženjerja iz vatikanskega arhiva in strokovnjaki v vatikanskem tehničnem uradu so se začeli zanimati za kupolo cerkve Sv. Petra. Popravljali so namreč portal, znan pod imenom Portico di Carlo Magno in so opazili nove razpoke. Takoj so obvestili vatikanski tehnični urad, Papež si je osebno ogledal razpoke s senatorjem Beltramom, ki velja za enega najboljših poznavalcev arhitekture. Papež je odredil, da morajo takoj urediti opore in zamašiti razpoke te največje kupole na svetu. Ko bo popravljen portal Karla Velikega, dobe razpoke na kupoli tako zvane cementne injekcije, s katerimi popravljajo tudi znani stolp v Pizi. To je angleški patent, ki se je pri ogroženih stavbah že opetovano dobro obnesel.

Hišo žrtvuje.

— Ne pozabite, da je hiša moja. Gasilec: Torej se moramo požuriti z gašenjem?
— Ne žurite se, dokler je moja tašča še v hiši.

Roger de Beauvoir:

Sužnja

Roman.

Stal je nepremično in težko je dihal, ko je nekdo trikrat potrkal na vežna vrata. Ottale je zadrhtel, vstal in hitel iz sobe, da pogleda, kdo trka.

IV.

Čarovnik.

— David Gruss! — je vzkliknil žid, ko je zagledal pred seboj prišleca.

Dož je videl, kako je vstopil mož šestdesetih let. Njegova obleka je jasno pričala, katerim slojem pripada. Na židovskem kroju je imel rimen obroček, na glavi rdeč klobuk. Nosil je dolgo brado. Srepe, globoko udrti oči so pričale o čudoviti premetenosti in bistroumnosti. Njegova postava je bila sključena, kakor postava verižnika, ki čepi dar za dnem v pisarni. Njegove sandale so bile vse zaprašene.

— David Gruss! — je ponovil Ottale in vprl vanj pogled, v katerem se je mešalo presenečenje s strahom in zanimanjem.

— Da, David Gruss, vaš stari prijatelj, — je odgovoril prišlec. — Prihajam vam in temule gospodu na ljubo, — je dejal in pokazal na dožo, ki si je nataknil masko. Še preden je gost vstopil.

— Kaj more biti med nama skupnega? — je vprašal dož zaničljivo.

— Mnogo, maskirani gospod.

— Govori torej, poslušam te. Toda čas je zlato.

— Prav pravite. Zato mislim, da ga bom dobro izrazil in mi ne boste mogli ničesar očitati. Prihajate k mojemu prijatelju po denar, je-li? — je vprašal in se lokavo ozrl na dožo.

— Res je. A kaj potem?

— Potem, lepi gospod, odidete od Ottale, kakor ste prišli... s praznimi rokami. To je žalostno, kajne?

— Žalostno za kvartopirca, kakor sem jaz, — je odgovoril dož hoteč spejati lokavega žida na napačno sled.

— Vaša igra je nevarna, dragi gospod.

— Tudi meni se zdi.

— Nedvomno igrate knežjo igro.

— Vi me poznate?

— Zahajate v beneške igralnice, o tem ni dvoma.

— In kaj potem?

— Kaj bi dali poštenjaku, ki bi vam povedal, kako priti do zlata?

— Častno besedo, ki je vredna več, nego njegovo zlato.

— To si mislim. Ali bi pa tudi prisegli na svoje življenje, da ne boste izdali njegove tajnosti?

— To prisegam. Nadaljuj.

— Torej, milostivi gospod, jaz vam lahko dobavim zlato.

— Ali se pečas z alkimijo? — je vprašal Alessandro radovedno.

— Kaj še, Exellencia! Alkimisti so norci. Vem, da se ne daste lahko prepričati. Toda jaz vas prepričam. Ottale, — je dejal in se ozrl na žida, — ali se spominjaš, kako je bilo v Palermu?

— Spominjam se, David Gruss, najspretnejšega zdravnika na svetu, ki mi je priskočil na pomoč, ko me je priklenila težka bolezen na posteljo in ko so že vsi zdravniki obupali. Sedel je k moji postelji in ostal pri meni kot moj strežnik. V najtežjih trenutkih me je često ošinil s čudnim pogledom, čelo mu je pobledele, iztegnil je roko nad menoj in kmalu me je objelo težko, nerazumljivo spanje. Če se je je približal, mi je odleglo. Bolečine so takoj poneshale, čim me je pogledal tako, kakor me gledate zdaj vi. V spanju sem čutil, da gibljem z ustnicami, kakor da bi govoril.

— To se ti je samo zdelo, — je zamrmral Alessandro. — In praviš, da te je ta mož rešil?

— Rešil me je sigurne smrti, — je odgovoril Ottale. — Samo da je to čudno spanje preživel mojo bolezen in da me je še zdaj groza, kadar se me polasti. Samo Ziana ga pozna.

— Kakšen zagoneten upliv ima ta mož nate? — je vprašal dož zatopljen v misli o neznanim svetu, ki se odpiral pred njim.

— Vprašajte njega samega, — je odgovoril žid. — Ta mož stoji pred vami, to je David Gruss.

David Gruss je prikimal z glavo.

— A kaj nameravate storiti tu s pomočjo svoje tajne sile?

Žid se je sklonil k doževemu ušesu in mu nekaj zašepetal. Pri tem je gledal na Ottale, ki je pod nekim nepremagljivim vplivom omahnil v naslonjač. Kmalu je stopil David Gruss k starcu in iztegnil nad njim roke.

Iz njegovih oči so švigale žareče magnetične iskre. Oči so se mu lesketale kakor dijamant, pogled je bil tako plamteč in srep, da se ga je ustrašil celo dož. Naslonil se je na stebel in zadržal sapo kakor človek, ki vidi pred seboj čudež.

— Si pripravljen? — je vprašal glas Davida Grussa Ottale.

— Sem, je odgovoril stari tibo.

— Si pripravljen ubogati me, Ottale?

— Ubogati vas... je odgovoril stari tibo.

— Ottale, — je nadaljeval David Gruss, — ti si menjalec, obenem pa predstojnik državne kovnice, kajne?

— Da.

— Ali je v kovnici kaj denarja?

— Ne prazna je.

— A tu?

Zdelo se je, da vprašuje Ottale z drhtečim glasom: Tu?

Starec se je ves tresel in pot mu je oblival čelo.

— Tu? — je ponovil David Gruss.

— Mojster... mojster... ne morem... izvolite... ne silite me, — je jecil žid.

In zdelo se je, da se krčevito protivi Grussovi volji.

— Ottale, prosim te in če nočeš drugače, ti zapovedujem, da mi poveš, če ni morda tu skrit denar, zaklad. Si razumel?

— Denar?... da.

— Srebro ali zlato?

— Zlato. Toda... ta denar, to zlato... je... pripomnil stari tibo in se zganil.

— Vem, kaj hočeš reči... Tiho! Kje je to zlato? — je vprašal David Gruss in potesnil starca nazaj.

— Mojster... lepo vas prosim... jaz...

— Ubogaj! Kje je zlato? Odgovori!

— Tam... mojster... pod onole steno, — je odgovoril Ottale in pokazal s prstom na stebel, na katerega se je naslanjal dož. — Četrta deščica za stebrom... Toda...

— Molči! Zaspil, hočem, da zaspiš! Spi, Ottale, spi!

David Gruss je položil na plečasto židovo glavo obe roki in kmalu je stari tibo trdno zaspal. Človek bi mislil, da je umrl. Čarovnik ga je s svojim sreptim pogledom uspal in priklenil na stol.

— Zdaj lahko rečem, da visi ta duša med nebom in zemljo in da ji moja volja edini bog tega moza, — je zašepetal David Gruss. — Vse je tiho, na vodi ni nobene gondole, nebo je kakor zastrto z žalnim pajčolanom. No torej, blagorodni gospod, — je nadaljeval in se obrnil k dožu, — pomagajte mi in gorje onemu, ki bi naju motil!

David Gruss je potegnil izpod plašča bodalo in Alessandro je sledil njegovemu zgledu.

— Četrta deščica za stebrom, je dejal žid. Dobro, tu je, požuriva se.

Dož je ubogal Davida Grussa kakor pijan.

— Ali bi ne odložili maske, Exellencia?

Dož je molčal.

— Nikar se ne sramujte, saj vas poznam.

— Ti?

— Seveda. Videl sem vas davi na obali, kjer ste kupovali šopke.

— Ali nisi slučajno volim v službi sveta Desetorice?

KDOR OGLAŠUJE,

TA NAPREDUJE!

Študent Daube žrtev homoseksualnega mesarja

Senzacionalen preokret v zadevi umora študenta Daubeja. — Umoril ga je baje neki mesar, ki se je pred dobrim mesecem ustrelil.

Položaj glavnega junaka v senzacionalnem procesu v Hessenu, o katerem smo že poročali, se je zadnji dni precej zboljšal. Do senzacionalnega preokreta je prišlo že prve dni obravnave, ko so se zapletli v protislovja nekateri kriminalni uradniki, ki so zasliševali obtožnega Husmanna v preiskovalnem zaporu in ko je odstopil od obtožbe nemški državni pravdnik, češ, da smatra dijakka za nedolžnega. Kakor znano, je temeljila vsa obtožnica na indicijah, zlasti pa na izpovedih nekaterih prič, ki so trdile, da je imel Husmann okrvavljene čevlje. Druge priče so pa to odločno zavračale. Pa tudi za omenjenih trditev je značilna izpoved neke priče, ki je izpovedala, da so imeli dijaki usodne noči v hotelu »Zur Post« dva družabna večera. Ena skupina dijakov je zalivala maturo, druga pa je imela v sosedni sobi komerz, ki se ga je udeleževal nekaj časa tudi Husmann. Sedel je pri dijaškem starišni Jeblonskem in dijaku Bartschu. Dijaki so bili pa že močno vrnjeni in starišna Jeblonski je zasadi bodalo v mizo s tako silo, da se je zlomilo in da je odletel kosček Husmannu v nos. Husmann je močno krvavel in odšel je iz sobe, da bi ustavil kri. Vrnil se je šele čez nekaj minut. Ni torej izključeno, da je imel okrvavljene čevlje in da je bila to njegova kri, ki mu je tekla iz nosa. Ta izpoved je napravila na sodni dvor globok vtis.

Važna je tudi druga okolnost, ki je presenetila vso javnost. Ravnatelj Daube, oče umorjenega študenta Helmutha Daubeja, je dobil baje pismo, katero naj bi takoj izročil sodišču. Pismo je bilo anonimno in prinesel ga je neki deček, ki je izjavil, da sta mu ga dala dva gospoda, ki sta se pripeljala v avtomobilu in sta takoj izginila. Pismo se je glasilo: Onega, ki prejme to pismo, prosimo, da ga takoj izroči ravnatelju Daubeju. Husmann je nedolžen. Pravi krivci so že davno pobegnili v inozemstvo.

To pismo sicer ne prihaja v poštev, ker je anonimno in ker nihče ne ve, kakšne cilje zasleduje anonimni pisec, vendar se pa o njem mnogo govori. Ravnatelj Daube je prejel baje še več anonimnih pism, ki so v zvezi s tragično smrtjo njegovega sina. Nekateri nemški listi so že poročali, da so Husmanna izpustili in da se je ustrelil zdravnik, ki je prvi dan obravnave zelo obtežljivo izpovedal za obtoženca.

Proces pa še vedno zbujata zanimanja.

nje vse nemške javnosti. Mnogo se govori tudi o dozdnevni homoseksualnosti mladega študenta. Sodišče je razpravljalo o tem tajno, toda razprava ni spravila na dan nobenih zanesljivih dokazov. Vse kaže, da umor ni mogel biti izvršen v 10 minutah, kajti morilec je mrtvega študenta celo kastriral. Husmann se je pa mudil pred hišo umorjenčevega očeta komaj 10 minut. Če bi bil morilec on, bi moral biti krvavi madeži na njegovi obleki, na rokavi in na aktovki mnogo večji. Znano je, da je odrezani spolni organ sploh izginil in da ga je moral morilec odnesti. Tudi tega ni mogel storiti Husmann. Njegova aktovka sploh ni bila okrvavljena. Sodni izveščenci so ugotovili, da je bila glava nesrečnega študenta tako spretno odrezana, da ni mogoče misliti, da bi storil to študent. Sodišče je zašlo v zagato. Javnost že namigava na pravega morilca, ki je bil homoseksualen in si je sam sodil. Gre baje za nekega mesarja, ki se je pred dobrim mesecem ustrelil.

Tragedija češke rodbine v Ameriki

V kraju Des Moines biva rodbina češkega izseljenca Franca Beneša. To rodbino preganja kruta usoda. Pred 7 leti sta izgubila zakonca Beneš 13 letnega sina, ki ga je povozil avtomobil. Te dni je pa umrla tragične smrti njuna hčerka, ki jo je ustrelil njen mož. Zet si je po umoru pogljal kroglo v glavo. Nesrečna zakonca sta zapustila dve siroti, za kateri skrbita zdaj stari oče in mati.

Beneševa hčerka se je poročila v Arkansasu s Henryjem Smalukom. Zakon ni bil srečen in zakonca sta se kmalu ločila. Pozneje sta se pa pobotala in v 14 letih sta se še trikrat ločila in znova pobotala. Pred dvema mesecema se je vrnila mlada žena od svojih roditeljev k možu, ki ga je že opetovano zapustila. Čez dva dni so našli na Smalukovi farmi ova zakonca mrtva. Mož je najprej ubil ženo, potem pa še sebe. Oba sta zapustila poslovalna pisma. Mož pravi, da se je odločil za obupno dejanje radi slabega zdravlja. Žena pa pravi v pismu svojo mater, naj skrbi za nesrečna otročiča.

Premog, drva koks in oglje - „LIRIJA“

Vilharjeva cesta 12a Gl. kol. Kralja Petra trg 8 Miklo.

Čičeva cesta 1 - Telefon števil 2820



Prva in najstarejša tvrdka s klavirji

A. Fiedler & Sohn

Gradeo (Stajerska), Bismarckplatz 2.

Zastopstvo veletrdk Bösendorfer, Stügl-Originalni, Pailik, Nemetschke-planinovi Ltd.

Plačnine ugodnosti tudi za inozemstvo!

Makulturni papir

kg à Din 4'—

oročaja uprava „Slov. Naroda“

Danes!

Ob 4., 1/6., 1/8. in 9. uri

Danes!

Svečana premijera edinstvenega, bajnolepega

po vsem svetu z največjimi triumi predvajanega vefilma lepote, kneževskega sijaja in bleska, mladostnega čara in globoke prisrčne ljubavi dveh lepih čistih src

STARI HEIDELBERG

Najnovejšo in najboljšo filmsko delo znamenitega režiserja

ERNST LUBITSCHA

V glavnih vlogah božansko lepi, nepozabni ljubavni par

RAMON NOVARO (slavni Ben-Hur)

in dražestna

NORMA SCHAEERER

Film, ki ostane nepozaben v spominu slehernega gledalca.

Film ob katerem se smejate s solzami v oči in ki gane najtise srce.

Popolnoma novo!

Prvič v Ljubljani!

Telefon 2124.

Naročite takoj vstopnice.

Elitni kino Matica.

Slike za legitimacije
izdane najhitreje fotograf Hagom
Hibber, Ljubljana, Sv. Petra cesta
št. 25. 89/T

Enodružinsko hišo

(vilo) z vrtno, dobro ohranjeno, elektrika in vodovod, v Ljubljani ali na periferiji, kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo tega lista pod »Ugodno« 2040.

Gostilna »Krof«

boči izvrstno novo dolensko vino. 2049

Moško suknjo

črno, skoraj novo, za srednje moško postavu, ugodno prodam v Rožni dolini, cesta VI, št. 4/I. 2020

Bukova drva

vsako množino, ponudite z navedbo cene družbi Iirija, Ljubljana, Vilharjeva cesta, za glavnim kolodvorom. 2048

Blagajničarka

poštena in prična, zmožna slov. in nemškega jezika, išče službo event. tudi v kavarni ali večjem hotelu. Ponudbe na upravo tega lista pod »Blagajničarka 1642«.

Osamljen uradnik

star 29 let, s stalno službo, želi znanja s empatično in značajno damo. Vdovec z enim otrokom niso izključene. Ponudbe s potnim naslovom je poslati na upravo tega lista pod »Zaupanje«/2024.

Kupim

rabljene avtomobile, motorje, stružnice itd. Ponudbe poslati na F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 1706

Gospodična

s prakso, zmožna vseh pisarniških del, išče službo event. gre tudi za blagajničarko. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Zaupanje«/1986.

Črna moška suknja
dobro ohranjena, naprodaj. —
Strelška ulica 33. 2061

Mlad trgovski pomočnik
mešane stroke želi premeniti mesto. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda« pod »Pošten 2055«.

Strojni ključavničar
išče stalno službo. — Nastop takoj. — Ponudbe pod »Ključavničar/2058« na upravo »Sl. Naroda«.

Opremljeno sobo
elegančno, z električno razsvetljavo in posebnim vhodom v centru mesta — išče gospodičar. — Ponudbe pod »Novem/ber/2056« na upravo »Sl. Nar.«.

Sube gobe
najteže najvišje

M. Geršak & Co.

Ljubljana, Prečna ulica 4 (vleč mestna ljudske kopeli). — Telefon 2329.

Snežne čevlje

in galoc dajte v popravilo samo strokovnjaku Avg. Skofu, čov. hvarju, Borštnikov trg št. 1 za dramskim gledališčem. 94/T

Uradnik

s prakso, zmožen slovenskega, nemškega, italijanskega ter nekoliko francoskega jezika, išče službo v pisarni. Izkušen je tudi v lesni stroki. Ponudbe na upravo tega lista pod »Vesten 2034«.

Štaj. portugalka

došla. Pavla Feldstein. 2038

Prodaj

staro ANTIKNO POHIŠTVO Biedermaier Barock, miza z zvezdo vdelana, divan, šest stolov, omara z ogledalom (Spiegelkasten). Naslov pove uprava tega lista. 2047

Radio-detektor-oparate

nudi najkulantneje

IVAN BOGATAJ, Kongresni trg 19

poleg nunske cerkve.

Lovske puške

flobert puške, browninge, pištole za straženje psov, samokres, topiče, zaloga lovskih in ribiških potrebščin ter umetni ogenj.

F. K. Kaiser,

puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Zastopništvo tvrdke

z lokalom na prometnem kraju

za jekleno pisarniško pohištvo

svetovnoznane tovarne iščemo.

Ponudbe pod »Neobhodne potrebščine 7723«.

na Jugoslavensko, Rudolf Mosse, Zagreb, Zrinjski trg 20

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča

skladišča